

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta K 120—
za štiri leta K 60—
za en mesec K 20—
za izposojnino celoletno K 420—
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 40—
za izposojnino K 55—

SLOVENE

== Inzerati: ==
Enostopna petstvarica (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 6—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izbija vsak dan izvenredni
ponedeljki in dnevi po praz-
niku ob 8. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 850 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 23.511, bosn.-herc. 7563.

Znamenja časa.

Neki slovenski svobodomiselnost, ki se odlikuje po resnosti, piše ob priliki Miloševićevega predavanja, da se del našega občinstva za verska vprašanja sploh ne zanima, če se tičejo veroizpovedanja, pa naj kdo agitira za pravoslavlje ali pa za kakršnokoli drugo narodno cerkev. Kdor se je odvrnil od katoličanstva, ta ne išče nadomestila v dogmah katerekoli druge konfesije, pa tudi ne v svetovnem nazoru socializma, kateremu da manj »etična črta«. Moderni človek bo postavil program osvobođenja od vseh konfesij, »program notranjega duševnega etičnega prepoveda«.

V teh besedah se res izraža program tistega dela naše družbe, ki se ni osvobodil samo katolicizma, ampak zameta tudi tako materialistični socializem kot svetovni nazor kakor plitvi zamisel nacionalnih cerkva, kakor jih propagira naš liberalizem.

V tem dejstvu je en pozitivni moment: te vrste inteligenca ne najde izven katolicizma nobenega drugega krščanskega veroizpovedanja, ki bi jo zadovoljilo, potem ko je zavrgla katolicizem. Vse, kar je v resnici in pristno krščansko, je v celem obsegu, popolno in dosledno zapopadeno v katoliški Cerkev; tega se ti inteligenti zavedajo. Kdor se iz te Cerkve izloči, slejaliprej logično zavrže vse krščanstvo, kakor se izraža v socialni obliki cerkve, bogoslužja, dogem in svetotajstev, zakaj vse ostale cerkve so le izpačenje krščanske ideje, vtelesene v družabnem liku ene same enotne cerkve. Logično misleči človek ne more prezreti dejstva, da nacionalne vzhodne cerkve pačijo ravno bistvo krščanstva, ki je nadnarodno; kar pa je na njih hvalabogu še krščanskega, to je katoliško. Mi pa dobro vemo, da naše liberalno svobodomiselnost zameta tudi to, da o nadnaravnih resnicah neče ničesar vedeti, da torej tudi ne more biti dober pravoslavni kristjan, kdor ne veruje v misterij včlovečenja Boga na zemlji. Te vrste inteligenti zasledujejo torej s svojo pravoslavno in narodnocerkveno propagando zgolj politične svrhe, ki nimajo z vero nič opraviti. To so tisti polovičarji, plitveži in površneži, iz katerih se tudi rekrutirajo kulturnobojni fanatiki. Zato so vsekakor veliko bolj simpatični tisti, ki svojega antikrščanskega stališča ne maskirajo z nacionalnimi frazami, z agitacijo za »državno cerkev« in podobnimi abotnostmi in kulturnobojno vpitje zoper katoliško Cerkev s kritičnim očesom motre

od strani. Zavrgli so katolicizem, pa se zavedajo, da jim je zato krščanstvo, kakor se udeležuje v zgodovini, v cerkvi, v socialni obliki, sploh postalo tuje: oni iščejo nekaj čisto novega, naj se imenuje kakorkoli — nikakor pa ne kakšne pravoslavne ali narodne cerkve.

Mi seveda čisto nič ne dvomimo o tem, da ta del naše inteligence tega nikjer ne bo našel. Od Boga proč ne vodi nobena pot drugam kakor ali k njemu zopet nazaj ali pa v večno blodnjo in brezplodno iskanje. In če bodo domnevali, da so nekaj našli, kar jih zadovolji, se bo njihova misel organizirala v socialno obliko, v izpovedanje, v cerkev. Zakaj tisti princip, da je verovanje privatna stvar posameznika, je tako puhla fraza, da se je le čuditi, kako že ni davno izgnila iz obče uporabe. Človek se nikdar ne more zadovoljiti s tem, da »notranje prepovedi« le sebe; vsako svetovno naziranje ima nujno notranjo tendenco objeti vso družbo, vse družabne okoliščine in odnose človeka do človeka, zakaj človek je socialno bitje v odličnem pomenu te besede. Kar snuje v njem, se nujno izliva na zunaj, ima ekspanzivno

težnjo, želi preobraziti celoto; človek krepeni po enoti ne samo v tem smislu, da bi bile v skladu vse njegove notranje sile, marveč išče enote z vso svojo okolico, s sočlovekom, z vesoljstvom. Zato se tudi religija »notranjega duševnega etičnega prepoveda« mora izoblikovati v socialni organizaciji, če naj je več kot fraza.

Mogočen val duhovnega prepoveda in obnove sveta se bliža in naraste v doglednem času do višine, kakor si je v prošlem veku nismo niti sanjali. Kakor je kulturnobojno prosvetništvo le senca, ki jo meče prošlost v novi, porajajoči se vek, je drugi del našega razumnštva, ki ima globlje potrebe in višja stremjenja, predvestitelj bodočnosti. Kdor se bo etično poglobil do dna, bo v tem procesu, ki bo karakteristika tega stoletja, našel pot nazaj k tisti cerkvi, h kateri so se po najhujših blodnjah vedno vračali najplemenitejši. Le kdor ničesar globoko ne doživlja in preživlja, ji bo ostal tuj, jo bo sovražil s tistim sovraštvom, ki ne izvira iz notranje borbe za resnico, ampak iz napuha ničevnosti.

Pred razpisom občinskih volitev.

Belgrad, 24. febr. (Izv.) Kakor smo izvedeli, namerava demokratska vlada te dni razpisati občinske volitve v Sloveniji. Volitve bi se vršile začetkom aprila in sicer na podlagi

od demokratov revidiranega občinskega volilnega reda, ki bo najbrž že te dni objavljen v »Službenih novinah.«

Vesničeva misija v Parizu.

Belgrad, 24. febr. (Izv.) Iz najzanesljivejšega vira izvem, da misija dr. Vesniča v Parizu ni oficielna. Vesnič se v Parizu dogovarja zaradi nameravane bojševiške spomladanske ofenzive. Francija skuša na

vsak način pridobiti Jugoslavijo za zvezo z Rumunijo in Poljsko, da bi potem skupno nastopili proti boljševikom. Naša vlada v tem oziru dr. Vesniču ni dala nobenega mandata.

Zle posledice centralizma za gospodarski razvoj.

(Iz govora poslanca Sušnika 14. febr.)

Pa tudi sicer je naša vlada v vsakem oziru skušala okrniti avtonomijo v Sloveniji in hotela polagoma vse centralizirati. Omenjam samo nekatere stvari. Iz Belgrada so uvedli carinski zakon, ne da bi bili upoštevali posebne razmere v pokrajinah. Carinski zakon nalaga visoko uvozno carino. Ta zakon je bil dober, ko je bila Srbija še sama in je vodila carinski boj proti Avstriji. Danes so pa razmere popolnoma drugačne. V Sloveniji je precej razvita industrija. Industrija pa mora uvažati su-

rovine. Z visoko in brezobzirno carino je bila oškodovana naša industrija in obrt, trpeli so kmetje, trpelo je naše zadružništvo. V Sloveniji imamo razvito zadružništvo: med 800 zadrugami je okoli 100 nabavnih in prodajalnih združug in konzumov.

Zaradi visoke izvozne carine pa naše pokrajine tudi ne morejo izvažati. Danes ni mogoče izvažati iz Slovenije lesa v Italijo, ker Italijani ceneje kupujejo les v Nemški Avstriji nego pri nas. Izvoz lesa ovirajo visoke železniške tarife in visoka carina. Danes lesna trgovina pri nas stoji.

V Celju imamo tovarno za cink, ki je pod državnim nadzorstvom. Toda izvozna carina za 100 kg prahu znaša 350 dinarjev, tako da cinka ni mogoče izvažati. Tovarna je bila na tem, da mora svoj obrat ustavi-

ti in odpustiti delavce. Osem mesecev so prosili v Belgradu, naj se opusti carina, in šele čez 8 mesecev se je prošnji ugodilo, ko je že pretela popolna katastrofa.

Pri carini bi bilo treba vprašati trgovske in obrtne zbornice in se z njimi posvetovati in pokazalo bi se, kaka carina bi bila za celo državo najboljša. Toda v Belgradu tega niso storili, niso se brigali za razmere v posameznih pokrajinah; teh razmer niso hoteli spoznati.

Belgrajska ministrstva niso hotela podpirati naše industrije. V Kropi je zadruga, ki izdeluje žeblice za železnice. Toda ministrstvo je naročilo žeblice iz Nemške Avstrije, mesto od naše zadruge. Od 300 delavcev dela danes samo še 20 delavcev in že ti samo po 36 ur na teden.

Naše strojne tovarne so oferirale v Belgradu železne postelje po 450 K. Toda vojaška uprava jih je raje naročila v Nemčiji in jih plačala po 450 mark.

Imamo tekstilno industrijo. Oferirali smo v Belgradu platno. Vojno ministrstvo je ponudbo odklonilo, češ, da rabi samo amerikalno platno. Ljubljanska Oblačilnica je oferirala platno in sicer najboljšo blago in kot najcenejša ponudnica. Toda ko je bila licitacija zaključena, ko so otvorili oferte in videli, da je ona iz Slovenije najcenejša, so rekli: licitacija je razveljavljena.

V Sloveniji imamo še terjatve proti bivšemu avstrijskemu erarju. Po senžermanski pogodbi je Avstro-Ogrska dolžna, da prevzame ta dolg. Ustanovil se je poseben komite za terjatve proti bivšemu erarju. Ta se je obrnil na Dunaj, ali zaman. Zastopniki komiteja so prišli sami v Belgrad, da intervenirajo, a še do danes niso dobili nikakega odgovora. Naša vlada noče štiti svojih državljanov, dočim je Češka ustanovila poseben fond, iz katerega izplačuje sodnijsko ugotovljene terjatve proti bivšemu erarju.

Sploh se v Belgradu na zahteve, ki pridejo iz Slovenije, pa naj so še tako motivirane, naj jih je pokrajinska vlada še tako priporočila, nečejo ozirati. Nič ne pomagajo ne prošnje, ne deputacije. Belgrajski uradniki se v naše razmere ali nočejo vživeti, ali pa tega niso zmogni.

Navedel sem nekoliko konkretnih slučajev, gospodje, da vidite, kaj je dosegel centralizem, kako nas je bolj razdvajal nego spajal. Centralizem ni računal z dejanskimi razmerami. Zato je doživel polom in se skazal popolnoma nesposoben, da obvlada pokrajinske zahteve. Baš centralizem je danes kriv velike nezadovoljnosti med našim narodom.

LISTEK.

„Čas“.

Zv. 1, 2. I. XV. 1921.

Vedno pomeni vsaj za nas prijetno doživetje, kadar stopi »Čas« v naše roke. Nova in nova imena se pojavljajo v njem, katerih nositelji nam v resnih solidnih razpravah podajajo zaključke svojega študija in z njimi prav toliko novih misli ter premmogo pobude, ki tvorijo pravo uživanje našemu duhu.

Vse te občutke imamo tudi pri pravkar publiciranem najnovejšem zvezku, ki obsega 144 strani, trinajst razprav, radi tesnejšega tiska, kakor opozarja uredništvo, mnogo več gradiva, kakor bi ga sicer pri istem obsegu zvezek imel. Poleg starih znancev stopa cela vrsta novih sotrudnikov na plan: dr. Fabijan, dr. Breclj, dr. Lovrenčič, bivši profesor Engelbert Rakovec, Krešimir Pečnjak, prof. o. Bernardo Bixy, Ivan Gruđen! Iskreno se jih veselimo. To je dokaz, da bi pri ugodnejših valutnih razmerah »Leonova družba, ki »Čas« zalaga, še vse drugače mogla znanstveno delovati, kakor ji je faktično to mogoče. Polno sil vidimo pred seboj, ki čaka ugodnega trenutka, da se razmahnejo v ponos slovenski katoliški kulturi.

Razprave so vzete naravnost iz življenja, v katerem se gibljemo. Uvodnik je posvečen spominu velikega slovensko-hrvaškega znanstvenega biskupa dr. Ant. Mahnič. Časopisje

je že naznanilo, da bo prihodnji zvezek »Čas« izključno posvečen spominu umrlega biskupa. Hoče objaviti razprave o njem in njegovem delu, memoare o njegovi osebi ter razne druge sestavke, ki so z velikim pokojnikom v zvezi. V pričujočem zvezku nam uredništvo v markantnih potezih slika, kako se je dr. A. Mahnič znanstveno uveljavljal; dosegel je čudovite uspehe z orožjem vede, s silo svoje volje in z nesebičnostjo in skrajno doslednostjo svojega značaja. — Dr. Ant. Breclj nas uvaja v probleme invalidnega vprašanja. Točno in jasno nam jih označuje. Vidimo vso bridkost tega vprašanja, pa tudi skrb in pripravljenost, s katero se mu država posvečuje. Dolžnost vsakega izobraženca je, da to silno važno razpravo prouči. — Bridkost popolnoma drugega značaja nam odkriva Krešimir Pečnjak iz Zagreba. Kolikokrat je že stopilo vprašanje pred nas, od kod vendar prihaja, da je v svečenstvu bratov Hrvatov razmeroma toliko mož, ki so se od svetih idealov oddaljili in se jim celo izneverili. Pisatelj nam podaja vzroke, ki so skupaj mogli »žuti pokret« roditi in razviti. Treba je to v resnici čitati in študirati; razumevali bomo nesrečo, v katero so toliki svečeniki zašli! a hkratu izmed vrstic spoznavali pota, po katerih ne smejo hoditi ne predstojniki ne svečeniki sami, da ne zapadejo zablodam. Članek je za spoznavanje hrvaških razmer naravnost dragocen. — Dr. Janez Fabijan razpravlja o znanstvenih osnovah katoliški dogmi. Kakor nalašč! Saj je nedavno »Slovenec« prinesel poročilo, kako je nekdo v »Njivici« otročjo sofistiko hotel dokazati, da verovanje

ne spada v znanost, in je pri tem pokazal, da sploh niti ne ve, »kaj se pravi verovati«. Z velikim zanimanjem smo čitali to razpravo, in z nami jo bo gotovo vsak inteligent ter se veselil ob dejstvu, kako je znanstvu in lažni filozofiji nemogoče, resno ugovarjati veri in znanstvenemu značaju verskega razglabljanja. — Dve razpravi sta posvečeni odtrganim delom slovenskega ozemlja: Koroški in Goriški. Dr. Gregor Rožman podaja temeljit pregled o plebiscitu na Koroškem. Razprava nam odpira vse pogled na pekočo rano, ki je bila 10. okt. 1920 zadana našemu narodnemu telesu. Pisatelj podaja v uvodu tudi zelo važne nazore o plebiscitu sploh, prav tako svoje nazore glede plebiscitnega ozemlja samega; slika potem potek plebiscita ter razkriva razloge, zakaj je dobil tak izid. Skoro raz ni mogoče, podrobno poročati o vsebini razprave, kajti pisatelj nima nobene besede preveč, silno je jednat, misel se kupi na misel. Zelo bi želeli, da to razpravo vsakdo prouči. Isto velja glede razprave »Goriški memento« od dr. Jos. Lavrenčiča. To je obširen zgodovinskokulturni pregled naše ljube Goriške. Dobrodošel vsakemu profesorju, vsakemu dijaku. Tu vidimo, kaj je Slovence Goriška bila in kaj je še vedno! Slovensko slovstvo izkazuje tukaj prvo tako študijo. Prepričani smo, da ji bodo mnogi marsikaj dodali in da bodo marsikaj dobili, ki morda zasluzi poplave ali posebne pozornosti. Pobude bo ta študija vsem prinesla. To je zasluga pisatelja-Goričana, ki je hotel s to študijo izzvati osvobodni del domovine, da gleda in proučuje naše življenje onkraj mej. Tudi bi razprava

mnogim lahko služila kot snov za poljudna predavanja v naših društvih. Vsekako štejem »Čas« v veliko zaslugo, da je tukaj toliko prostora prepustil razpravi o kulturnem življenju goriških Slovencev. Tudi nove oblasti (Italija) naj bi se ob pogledu na to življenje dvignila do spoznanja, da je njena naloga, to življenje gojiti vedno višje in višje; pisatelj zaključuje svojo razpravo: »Novim oblastem, v katerih rokah bo usoda nadaljnje razvoja slovenske kulture onstran meje, pa naj bodo te vrste primeren memento!« — Nam že znani dr. P. Angelik Tominec govori o razmerju cerkve do države v Jugoslaviji. Načelno razpravlja, kako bode razmerje države do religije; kako bode razmerje posameznih veroizpovedi med seboj; kaj zahteva katoliška cerkev v Jugoslaviji. Tudi to je razprava, ki bi jo popularno po vseh društvih morali ponavljati in zopet ponavljati, saj bolj aktualnega verskopoličnega vprašanja sedaj ni kakor je to. — Tri razprave se poglobljajo v jezikovno-narodnostni problem, v katerem stojimo baš mi Slovenci na usodnem razpotju. Engelbert Rakovec se odločno zavzema za to, da sprejmemo hrvaščino za svoj književni jezik. Slovensčino naj goje tisti, ki se gibljejo radi v dialektu. Pisatelj govori prepričevalno; razlogi za tezo, ki jo zagovarja, so mogočni. Ni osamljen; že »Rimski Katolik« je 1. 1892 isto zagovarjal; ves sedanji razvoj hiti v ti smeri naprej; uredništvo opozarja, da hoče o tem velikem vprašanju s pomočjo enquete zbrati misli še drugih ter misli ob svojem času javnosti predložiti. — (Dalje.)

Zveza dramatičnih odsekov S. K. S. Z.

V ponedeljek 21. t. m. ob 5. uri pop. se je vršil v prostorih Ljudskega odra v Ljubljani občni zbor Zveze dramatičnih odsekov, katerega se je udeležilo nad 50 delegatov raznih podeželskih dramatičnih odsekov in ljubljanskih Prosvet. Občnemu zboru je predsedoval Narte Velikonja, ki je uvodoma razložil program Zveze, ki se je ustanovila na lanskem mariborskem taboru in katere sedež je skupno z Ljudskim odrom v Ljudskem domu v Ljubljani. Podal je ob enem poročilo o notranjem poslovanju Zveze, ki ga je vršilo doslej tajništvo Ljudskega odra. V Zvezi je včlanjenih blizu 50 odsekov, ki so prejemali igre, kostume in različne nasvete. Notranji preustroj Zveze se v smislu predlogov v Mariboru ni megal izvršiti, ker je Zvezin predsednik odšel v Gorico. Po uvodu so govorili različni delegatje, ki so izražali želje po okrepitvi in disciplini v Zvezi in dolžnostih, ki jih imajo odseki do nje in obratno. Predvsem je bila izražena želja po novih igrah, po založbi in izdajanju istih, ker vsem odsekom nedostajajo primernih iger. Po več kot enurni debati o vseh najvažnejših vprašanjih razvoja in delovanja Zveze so se vršile volitve v pripravljalni odbor. Pri pomniti moramo, da so se vsi navzoči kljub 2 občinim zborom, ki sta se vršila neposredno pred tem istega dne, živahno udeleževali debate, ki je pričala o velikih ambicijah in interesu dramatičnih odsekov po združitvi v eno celoto.

V odbor so bili soglasno izvoljeni sledeči gg.: Dr. Josip Debevc, prof.; France Koblar, prof.; Ivan Gruden; župnik Volc; Narte Velikonja; Dore Masič; Janez Jalen; Filip Terčelj; oficijal Anton Medved; jurist Marolt; E. Kramaršič; Gabriel Jagmin in gđca Jožica Asičeva. Občni zbor je poveril predsedniku Ljudskega odra, gosp. Narte Velikonjo, da skliče sejo pripravljalnega odbora, ki naj v najkrajšem času izdela poslovnik Zveze in reši njene najvažnejše zadeve. Poslovnik se predloži prihodnjemu občnemu zboru v pregled in odobrenje. Pripravljalnemu odboru je poverjena naloga, da izvoli predsednika Zveze, ki bo ukrepal o nadaljnjem delu in poslovanju Zveze.

Po volitvah in neoficielnem delu je g. predsednik Ljudskega odra zaključil občni zbor ter se vsem udeležencem zahvalil za udeležbo in interes.

Pripominjamo, da je pisarna Zveze dramatičnih odsekov tudi naprej v prostorih Ljudskega odra v Ljudskem domu in je za stranke odprta vsak dan, razen nedelje, od 3—4. ure popoldne. Vsi dopisi naj se tja naslovijo.

Baroška luka v italijanski zbornici.

LDU Rim, 23. febr. (Stefani.) V poslanski zbornici je zahteval poslanec Gasparetto, da se resolucija glede baroške luke obravnava še pred velikonočnimi počitnicami in da vlada ne kompromitira tega vprašanja, preden ne pride debata do zaključka. Ministrski predsednik Giolitti je odklonil, da bi prevzemal obveznosti, ki bi mogle ovirati izvedbo rapalske mirovne pogodbe. Nato je zbornica s 129 proti 48 glasovom zavrnila Gasparettov predlog, pri čemer ni glasovalo 52 socialistov.

Rusko-poljska pogajanja.

LDU Varšava, 23. febr. (PBA.) V državni zbornici je izjavil ministrski predsednik Witos: Odpor sovjetske delegacije dokazuje, da je sovjetska vlada sama kriva, ako se pogajanja niso mogla zaključiti v prvi polovici meseca februarja. Sovjetska vlada stremi po tem, da se zmanjšajo obveznosti, ki so bile že sprejete v predhodnem miru. Naša vlada dela z vsemi močmi na to, da pospeši sklep miru, toda ne more odstopiti od svojih legitimnih in pravičnih zahtev. Po zadnjih poročilih so pogajanja uspešneje nadaljujejo. Glede poseta državnega predsednika v Parizu je dejal ministrski predsednik: Razgovor z zastopniki francoske vlade in francoske javnosti je postavil bajke o našem imperializmu in šovinizmu ter o naši nestrpnosti v pravo luč. Poljska išče ožjih stikov s sosednjimi državami.

Politične novice.

+ **Ne podpisuj!** Liberalci in samostojnejši že ponekod lovijo podpise za kandidatne liste za občinske volitve. Opozarjamo naše somišljenike, da naj ne podpisujejo nobene take listine. Ko bo izdan volilni red za občinske volitve, bodo naši zaupniki dobili potrebna navodila. Ne podpisujte političnim nasprotnikom prav nobene listine!

+ **Jutro** in mednarodno pravo. V uvodniku brez glave v »Jutru« z dne 23. t. m. piše nekdo: »Zadnje dni so bili v Belgradu zbrani vladiki iz Ljubljane, Zagreba, Djakova in drugod. Trije naši škotje so smatrali za umešno, da stanujejo ta čas v Belgradu pri pape-

škem nuncijatu. Ni znano ali so hoteli s tem dokumentirati svoje posebno prijateljstvo do italijanskega naroda ali povdariti svoje rimsko-katoliško sovraštvo do Belgrada. V obeh slučajih je bil to protinaroden in zato tudi protidržaven akt.« Ne bi se splačalo na to odgovarjati, ker vsakdo bolje ve, kaj je diplomatični zastopnik papežev pri našem kraljevem dvoru in kakšne pravice uživa, kakor piseč članka v »Jutru«, ki uči jako cudne maniere, ko misli, naj bi škotje odklonili prijazno vabilo nuncijata Msgr. Cherubinija, ki je tudi doyen diplomatskega zbora v Belgradu. Kdo je protinaroden in zato tudi protidržaven, bo pokazala prihodnost. Ljudje, katerim je država »partija«, ne bi smeli o tem vprašanju govoriti. Je pa tako pisanje zanimiv preludij in kaže, kako mislijo gotovi ljudje izpolnjevati 14. člen ustave o žalitvi zastopnikov prijateljskih suverenov, ki je bil v ustavnem odseku pravkar sprejet. Proti kakemu inozemskemu kompanionu kakoga jugoslovanskega »schieberja« bi gotovi ljudje najbrže ne pisali tako, kakor proti papeškemu nuncijatu.

+ **Izjava za avtonomijo Slovenije** so podpisali sledeči slovenski kulturni delavci: Albrecht Fran, pesnik, Berneker Fran, akad. kipar, dr. Cankar Izidor, univ. docent, Cerar-Danilo Anton, režiser kr. nar. gledališča, Debeljak Anton, pisatelj, dr. Detela Fran, pisatelj, Erjavec Fran, publicist, Finžgar Fran Ser., pisatelj, Funtek Anton, pesnik in pisatelj, Gaspari Maksim, akad. slikar, dr. Glonar Joža, kritik in urednik, dr. Kidrič Fran, literarni zgodovinar, dr. Kimovec Fran, skladatelj, Kmetova Marija, pisateljica, dr. Kos Milko, kustos stud. knjižnice, dr. Kraigher Alojzij, pisatelj, Lajovic Anton, skladatelj, dr. Lavrenčič Josip, pesnik, dr. Lončar Dragotin, profesor, dr. Mantuani Josip, univ. profesor, dr. Majcen Stanko, pisatelj, Meško Fran Ksaver, pisatelj, dr. Oswald Karel, univ. profesor, dr. Plečnik Ivan, univ. profesor, Podrekar Fran, akad. slikar, Premrl Stanko, skladatelj, Prepeluh Albin, publicist, dr. Prijatelj Ivan, univ. profesor, dr. Puntar Josip, profesor, Ravnik Janko, skladatelj, dr. Regali Josip, pisatelj, Sternen Matija, akad. slikar, dr. Srebrnič Josip, univ. profesor, dr. Serko Alfred, univ. profesor, dr. Stele Fran, urednik, umetnostni zgodovinar, dr. Šmalc Matej, univ. sekretar, dr. Ušeničnik Aleš, univ. profesor, Velikonja Narte, pisatelj, Vurnik Ivan, univ. docent, Zajev Ivan, akad. kipar, Zorec Ivan, pisatelj, Zorman Ivan, založnik, dr. Žigon Avgust, ravnatelj stud. knjižnice. — Koliko je med njimi naših somišljenikov, lahko vsak sam sešteje po Adamu Rieseju.

+ **Kulturnih delavcev**, ki so izdali avtonomistično deklaracijo, demokratiški listi ne morejo prebaviti. Je res velika predznost, da se razum kulturnih delavcev pri »Slov. Narodu« in »Jutru« nahajajo še drugi kulturni delavci, ki si upajo imeti drugačne nazore glede najvišjih kulturnih vprašanj kakor gg. Kramer in Pestotnik. Ne samo, da »Narod« kulturnim delavcem hudo zamerja, da so izdali izjavo za avtonomijo slovenske dežele in za samobitnost slovenske kulture, zdaj jih dela celo odgovorne za to, ker je naš list konstatiral, da imajo kulturni delavci glede avtonomije iste nazore, kakor jih na političnem polju zastopa Ljudska stranka. Kulturni človek bi torej po mnenju naše demokratske buržoazije ne smel imeti slučajno istih nazorov glede avtonomije kakor naša stranka in naša stranka slučajno ne istih nazorov glede enega iz najvažnejših političnih vprašanj kakor tudi drugi kulturni ljudje. »Slov. Narod« je menda res že dobil patent na slovensko kulturo, politiko in umetnost, počenši od svojih uvodnikov iz dežele do dr. Tavčarjevih podlistkov o futurizmu. Slovenski kulturni delavci so res storili veliko napako s svojo avtonomistično izjavo, kajti »Slov. Narod« je včeraj priobčil njihova imena! Posledice bodo nedogledne: g. dr. Ivan Prijatelj se prestavi iz univerze na ljudsko šolo na Vrtači, dr. Ozvald pojde v Makedonijo za potofalnega učitelja, dr. Šerko se degradira za prosekterja v živozdravniški šoli v Šabcu, klerikalni profesorji pa izgube celo svojo diplomu. Kaj bo z gospodom Cerarjem - Danilo, režiserjem kraljevskega gledališča v Ljubljani, pa se še ne ve: zanj je menda pripravljena najhujša kazen. Discipliniranje se izvrši, ko prispe v Ljubljano novi gospod deželni predsednik dr. Baltič.

+ **Obzor** od 21. t. m. piše: »Slovenski kulturni delavci so izdali spomenico, v kateri zahtevajo avtonomijo Slovenije. Ti kulturni delavci so sami klerikalci. Ta deklaracija slove: Slovenski klerikalni delavci so bili odnekaj glasniki narodnega in državnega edinstva Jugoslavije.« — Tako poroča dopisnik »Obzora« listu, ki se sam ljuto bori za avtonomijo! Dobro bi bilo, da »Obzor« svojega dopisnika pošlene prime za ušesa, da ne bo s takimi lažmi kompromitiral svojega lista.

+ **Da je demokratska stranka vse-skozi reakcionarna**, se je zopet pokazalo v ustavnem odseku, kjer je zagovarjala vladni načrt glede tiska, dočim je »Jugoslovanski klub« nastopil za čim širšo svobodo časopisja. Pa ti gospodje še goyore o »črnormenem mentalitetu«!

+ **Zakaj Srbi ne zaupajo našim demokratom**, nam pove mitroviška »Srbija« od 23. t. m. Demokrate vodi Pribečević, a ta gospod je že tolikokrat menjal svojo politično barvo, da je nasproti njemu na mestu največja previdnost. Ta politik, ki se zdaj predstavlja za najbolj gorečega centralista in monarhista, je bil 1918. leta največji jugoslovanski federalist in republikanec. Tako »Srbija«. To je čisto točno, samo da Srbi še premalo vedo, da je g. Pribečević še preje bil vneti koalicijski in tako vsi njegovi častiti tovariši od hrvatske demokratske stranke. Tudi naši demokrati so v »Narodnem odboru« v Ljubljani novembra meseca izjavili, da so republikanci. Takim politikom nihče ne more zaupati, najmanj še bratje Srbi v kraljevini, ki imajo zelo oster politični vid.

+ **Dr. Markulin razrešen dolžnosti**. Z ukazom regenta z dne 22. t. m. je bil poverjenik za socialno skrb pri pokrajinski vladi v Zagrebu, dr. Stjepan Markulin, razrešen svojih dolžnosti. Njegove agende je prevzel najstarejši uradnik poverjenišтва za socialno skrb.

+ **Italija nezadovoljna z odškodnino**. Kakor poročajo rimski listi, vsebuje nota, ki sta jo zbornišna odseka za finance in zunanje posle poslala ministroma Sforzi in Medi, soglasno izražene želje njunih komisij. V noti se poudarja, da je Italiji prisojena odškodnina skoro neznalna, zlasti radi nemogućnosti plačila Avstriji in Mažarske. Nota opozarja dalje na gospodarsko, politično in moralno potrebo, da se vprašanje dolgov razpravlja med zavezniki in vsebuje nekaj opomb glede 12 odstotne oddaje nemškega izvoza, pri čemer se zahteva, da se vpoštevata položaj in interesi Italije.

+ **Londonška konferenca**. LDU Pariz, 23. februarja. Londonski posebni poročevalec Ag. Hav. javlja: Zaslisanje turškega odposlanca v današnji dopoldanski seji je v francoskih in italijanskih krogih izkval ugoden vtis. V nasprotju s francoskimi in italijanskimi krogi pa Angležev turška izvajanja niso ravno zadovoljila. Angleški politiki imenujejo to paizkus zavlačevanja. Verjetno je, da se bodo zavezniki, ko jutri Turke ponovno zaslišijo, pogajali sami med seboj, da temeljito prouče obe nasprotujoči si mnenji.

+ **Poljski zunanji minister odstopil**. »East Europe« javlja iz Pariza: Kakor poroča »Tempe«, je podal poljski minister zunanjih poslov knez Sapieha ostavko, ker se ne strinja z odločitvijo londonske konference glede glasovanja v Gornji Šleziji.

+ **Zveza narodov**. LDU Pariz, 23. februarja. (Havas.) Člani sveta zveze narodov so se popoldne razgovarjali v dve in pol ure trajajoči zaupni seji o besedilu ameriške note. Zedinjene države, ki so Anglijo, Francijo, Italijo in Japonsko obvestile o svojem koraku, izjavljajo, da se po tekstu določb mandata, ki se tiče otoka Yap, ne smatrajo vezane. Poagajo važnost na to, da se vzame njih ugovor na znanje in zahtevajo, da svet to vprašanje znova prouči. Ameriška nota bo nemara jutri priobčena.

Dnevne novice.

— **Nabava zvonov**. Cerkvena predstojništva prosimo, naj se ne prenegajo z naročanjem zvonov v inozemstvu. Napoveduje se, da bo dosedanja uvozna carina tako poskočila, da utegnejo tisti, ki naročijo zvonove v inozemstvu, biti na veliki škodi. Zaradi tega smo trdno odločeni, da se zadosti veliki potrebi, napraviti novo zvonarno in sicer čim prej, tako, da bo začela liti že tekom tega leta; več pove prihodnja številka društvenega glasila »Vzajemnost«.

— **Osebnosti**. Višji rač. svetnik A. Vodopivec, rač. svetnika K. Peterne in I. Bolonič, rač. oficijal V. Prinčič, F. Rešaver in V. Majcen dosedaj še niso nastopili službe in se njih mesta proglasijo za izpraznjena. — V VII. čin. razred so pomaknjeni pri računovodstvu delegacije fin. ministerstva v Ljubljani: I. Božič, J. Mladič in A. Megušar; v VIII. čin. razred: I. Roštan, F. Illovar, K. Gruber, M. Bradaske, A. Zajec, I. Bonač, R. Schumi in E. Breskvar; v IX. čin. razred: S. Magolič, I. Šiška, B. Tomšič, I. Matičič, J. Jereb, I. Kranjec, in J. Zidrič; v X. čin. razred: I. Sporn, V. Krištof, A. Gnidovec, A. Zlajpah, I. Burger, V. Gabršek, F. Širca in L. Pečani; v XI. čin. razred: K. Vavpotič, I. Kavec, J. Sturm, D. Herkov in Stanko Rotar.

— **Osebnosti pošte**. Imenovan je za višjega poštarja poštar Vinko Žgur pri poštenu uradu Dolnja Lendava. — Nameščen je kot poštni praktikant Rudolf Endlicher. — Podeljena je odpravnika služba v Martjancih poštini aspirantki Terziji Zemljakovi, v Cankovi poštini aspirantki Vlasti Trstenjakovi, v Turnišču poštini aspirantki Mihaeli Vidaličevi, v Črenšovcih poštini pomočnici Marjeti Nemethyjevi, v Kotljah poštini pomočnici Brigiti Juračevi, v Fali Otiliji Papeževi in v Bodencih Emi Szinczevi. — Premeščeni so: poštni asistent Francišek Kvas od tehničnega oddelka poštne in brzojavnega ravnateljstva v Ljubljani k poštenu uradu Ljubljana 1, poštarica Minka Govekarjeva od poštne urada Studenec pri Ljubljani (Ig) k poštenu uradu Ljubljana 5, poštar Janko Praprotnik od poštne

urada v Moškanjcih k poštenu uradu Strnišče pri Ptuj, poštarica Francka Šegova od poštne urada Oplotnica k poštenu uradu Studenec pri Ljubljani (Ig) in poštna oficijantka Marija Arkova od poštne urada Metlika k poštenu uradu Ljubljana 1. — Poštne službe se je odpovedal poštni praktikant Miroslav Kunc. — Začasno je upokojena poštna oficijantka Olga Gavrilovičeva v Mariboru. — Trajno vpokojeni ste poštna adjunktinja Helena Gabrijelčičeva pri poštenu uradu Ljubljana 1 in poštna odpravnica Antonija Hribovskeva pri poštenu uradu Motnik. — Odvezana je poštne službe poštna odpravnica Krista Jelčičeva pri poštenu uradu Dvor. — Uvrščena sta v oficijantovski stalež poštar Rudolf Božič pri poštenu uradu Ljubljana I, in poštna odpravnica Zinka Vrančičeva pri poštenu uradu v Metliki.

— **Kancelarparagraf**. »Slov. Narod« z dne 24. febr. t. l. napada patra frančiškana zaradi misijonske pridige za moze ob času sv. misijona v Metliki ter sklepa: »Sami kažete, gospodje, zakaj se bojite kancelarparagrafa.« Na modrovanje »Narodovega« dopisnika se nam zdi umešno tole pribiti: Mi se ne bojimo kancelarparagrafa; in tistega, ki ga že imamo od cerkve predpisanega, se tudi vestno držimo. Bojimo se pa državnega kancelarparagrafa a ne zato, ker hoče preprečiti zlorabo priznice, temveč zato, ker bi ta paragraf razlagal po svoje taki ljudje, kakoršen je dopisnik iz Metlike. Politika na prižnici v Metliki se ni razkladala, pač pa se je podarjalo, kam pripelje podivjana politika, za kar je ravno v Metliki drastičen zgled — vandalizem na pokopališču brez prime-re v zgodovini. Človek, ki te razvaline opazuje, bi mislil, da so ravnokar divjale tu tolpe divjih hunov in Vandalov. Mislim in trdno upam, da sv. misijon v Metliki naši državi ne bo prav nič v škodo, pač pa gotovo v korist. Bil je res lep misijon. Meščani in okoličani so se ga udeležili z ne-pričakovano lepo vnemo. Izostalo je le prav malo brezvercev, ki so morebiti vsaj v duhovnem sorodstvu z omenjenimi — vandali, ki pokopališča — »šturmajo«!

— **Vzorne načrte za društvene domove** izdeluje stavbena tvrdka Iv. Ogrin, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 8. Našim društvom to tvrdko toplo priporočamo.

— **Državni uradniki in opcija**. V zadnji opciji uradnikov je zavzelo poverjenstvo za notranje zadeve sledeče stališče: Vsi pragmatični uradniki, poduradniki in sluge, sploh vsi, ki spadajo k onim v § 10 zakona z dne 5. decembra 1896⁶ drž. zak. št. 222, označenim nameščencem in ki so bili definitivno imenovani, so naši državljani, neglede na to, so li po imenu in jeziku Srbi, Hrvati ali Slovenci ali ne, ter neglede na to, če so si pridobili domovinsko pravico na našem ozemlju po ali pred 1. januarjem 1910. Navedenim ni treba optirati in tudi ne potrebujejo v § 2 citirane uredbe navedene pritrditve. — To velja tudi za vse v § 13, zakona z dne 15. aprila 1873, drž. zak. št. 47, navedene nameščence, katerim se prizna značaj državnih uradnikov pod pogojem, da so že v smislu tega določila zaprilegli. — Vse ostalo pragmatično ter vse nepragmatično osebje pa mora optirati, in sicer vsak s posebno vlogo.

— **Tržič**. V nedeljo 27. februarja ob 8. zvečer bo v »Našem Domu« lepa igra v 5 dejanjih: »Egipovski Jožef«! Vstopnice se dobijo od sedaj naprej vedno v brivnici gospe Tavčar na gl. trgu!

— **Zveza trgovskih in priv. nastavljenecy**. Sestanek trgovskega in priv. nastavljenstva se vrši v Mariboru v Lekarniški ulici št. 6 dne 27. t. m. ob 10. dopoldne. Prijatelji in prijateljice! Udeležimo se v obilnem številu ter mobilizirajmo vse naše moči, da zboljšamo naš slab današnji položaj.

— V Zalcu se je dne 20. t. m. ustanovila podružnica Jugoslovanske Matice.

— **Konzulat Češkoslovaške republike** v Ljubljani naznanja vsem interesentom, da je potrebno v vsaki zadevi, pri kateri zahteva stranka tudi uradni odgovor, priložiti znamko, odnosno znesek za poštnino, ker se v drugem slučaju konzulat ne bo oziral na vloge.

— **Inozemska lista »Domovina«** in »Makedonija« prepovedana. V Budimpešti izhajajoča »Domovina« in »Makedonija«, ki izhajajo v Sofiji, sta v naši državi prepovedani.

— **Razpisan poštni urad**. Razpisan je poštni urad Zreče (II/2). Prošnje je vložiti v dveh tehnik.

— **Spomenik koroški »zvestobici«**. Nemci nameravajo na Dunaju zgraditi velik »Koroški dom« v »večen spomin koroške zvestobe o priliki ljudskega glasovanja«. Darove bodo nabirali širom sveta, kamorkoli sega nemški jezik.

— **Redna profesura za stavbo ladij in ladijskih strojev na tehniški visoki šoli v Pragi**. Konzulat češkoslovaške republike nas prosi za objavljenje tega poročila: Češka tehnika v Pragi ustanavlja redno profesuro za stavbo ladij in ladijskih strojev. V slučaju potrebe se bode pri pristojnih uradih posredovalo, da bi se eventualno pozneje razdelila na dve profesuri, to se pravi profesuro za stavbo ladij in profesuro za stavbo

ladijskih strojev. Gospodje strokovnjaki, kateri bi hoteli sodelovati v obeh ali eni izmed omenjenih strok, in bi se interesirali za to profesuro, naj se prikladi s popisom dose- danjega delovanja kakor praktičnega tako li- terarnega, oziroma osebnih svojih zahtev na: Džeknat česke visoke šole tehnične v Praze, do konca maja 1921.

— **Požar v loretaki kapeli.** V loretaki cerkvi so zasledili redovniki, ko so zjutraj stopili v cerkev, požar. Zidov svete hišice se ogenj ni prijel. Oltar v kapelici in leseni kip Matere božje sta popolnoma zgorela.

— **Brat ustrelil brata.** Zapriseženi lo- vec Mihael Gradišnik iz Bistre je šel ob 5. uri zjutraj s svojo ženo v cerkev. Doma so ostali otroci, ki so se igrali. Starejši sin France, ki je bil rojen l. 1907., je potegnil izpod slamnice z osmimi strelci nabiti samo- kres in se z njim tako neprevidno igral, da je izprožil in krogla je zadela v vrat petletnega bratca Mihaela, ki se je mrtev zgrudil na tla.

— **Velik vlom v Sostrem.** Dva moška, imen nista znani, sta vlomila skozi okno pri Uršuli Pavčič in odnesla blaga v vred- nosti 3724 kron.

— **Pomanjkanje zaslužka v Ameriki.** Mi- nistrstvo socialne politike svari najresnejše vsakogar pred izseljenjem, bodisi v Severno, bodisi v Južno Ameriko, ker soglašajo vsa po- ročila o gospodarskih razmerah v Ameriki v tem, da je možnost zaslužka v Ameriki padla na minimum in da čaka vsakogar, ki se da- nes izseli v Ameriko brez večjega lastnega premoženja, beda in siromaštvo.

— **Smrt poljskega novinarja.** Minuli me- sec je umrl v Lublinu Daniel Pavel Slivicki, izdajatelj in glavni urednik »Ziem Lubel- skiej«. Njegova žena Irena Slivicka je uredni- ca »Przeglada Kobiacega« (Zenskega Pregle- da), brat pa znani dramatični umetnik v Var- šavi.

— **Nekaj za filateliste.** Kakor poročajo »New. listic«, pridejo v Ameriki v bližnji pri- hodnosti nove pisemske znamke v promet, na pravljen v spomin tristoletnice, kar so stopi- li takojimeno »Potniki« na ameriška tla. Nove znamke bodo po 1, 2 in 5 centov in take barve kakor sedanje znamke iste vrednosti. Na edencentnih bo slika ladje »Mayflower«, na kateri so »Potniki« prijadrali. Na dvacent- nih bo slika izkrcanja potnikov na kopno in na petcentnih znamkah bo uprizorjeno podpiso- vanje pogodbe v kabini »Mayflowerja«. Na spodnjih oglih bosta stali letnici 1620 — 1920.

— **Žalosten konec pitaneve reveža.** Pri zatvornici predilnice v Tržiču so našli dne 21. t. m. zidarji usnjara Ivana Kristana le- žati na tleh. Zidarji so Kristana doignili in prenesli na Dolenčevo žago v sobo. Zdihi- nil je že »Jezus, kako me zebe!« in je umrl. Nesrečnež se je napil, padal je po cesti in je bil ves pobit.

Ljubljanske novice.

Ij »Ravsalina življenja« je nova drama g. Fr. S. Finžgarja, ki jo bomo v soboto, 26. t. m. prvič videli v našem dramskem gledališču. Predstava se bo vršila izven abonemenu- ta. Tem potom še enkrat opozarjamo na to premiero.

Ij Šentjakovski krajevni odbor SLS ima sejo danes zvečer ob pol 8. uri v »Prosvetici«. Vsi gotovo!

Ij Iz šentpeterskega predmestja nam pi- šejo, da je tamošnje prebivalstvo z velikim zadovoljstvom pozdravilo ustanovitev nove lekarne »pri sv. Petru« ob vogalu St. Peter- ske ceste in Škofje ulice. Bila pa je v tem delu mesta tudi vsled številnosti prebival- stva skrajno potrebna, da nam sedaj ni po- treba tehati v oddaljene lekarne v sredini mesta, ki so pa razentega vedno prenapol- njene. Abstinencem bo v zadoščenje tudi to, da je nova Ustajeva lekarna postavila na cesto eno gostilno.

Ij Ker je izmaknil Ani Pozničevi v Ljubljani 800 kron, je bil obsojen Josip Križ iz Spodnje Šiške na 3 mesece težke ječe.

Ij Nehvaležni sin. Ljubljancin Adolf Dražil, ofer po poklicu, je 27. decembra 1920 svojo lastno mater s kuhinjskim no- žem ranil na tilniku. Dražil, ki je bil že osemkrat kaznovan, je bil obsojen pri da- želnem sodišču na 6 mesecev težke ječe.

Ij Ukradene tračnice. Karel Kalten- eger, Anton Jeranič in Albin Jeranič iz Most so ukradli 29. novembra 1920 pri Dolu gradbenemu vodstvu za regulacijo Save 12 tračnic, 19 železnih pragov in 15 vezi vrednih 3055 kron. Deželno sodišče je prisodilo vsakemu obtožencu 5 mesecev težke ječe.

Ij Velika poneverba v ljubljanski železo- livarni. Bivši sluga železolivarne v Zvonarski ulici Anton Flander je poneveril družbi 22.000 kron in izginil brez sledu iz Ljubljane.

Ij Pretep radi magaraca. Stražnik je pri- vedel na policijsko ravnatelstvo medicina Z. M. radi kaljenja nočnega nura in radi pre- tepa. Z. in Splitčan P. sta po ulici nosila eden drugega. F. ju je nahrulil rekoč: »Kateri je magarac, F. in ker mu nista odgovorila, je re- kel, da sta oba magaraca. Z. je odgovoril: »Midva nisva magaraca, mogoče ste Vi!« in je stopil pred njega, F. ga je pa prijel in vrgel ob tla tako, da si je Z. izpahnil levo roko v rami.

Najnovejša poročila.

Dr. KOROŠEC PRI PAŠIČU.

Belgrad 24. (Izv.) Danes dopoldne je bil dr. Korošec pri ministrskem predsedniku Pa- šiču, s katerim je razpravljal o cerkveno po- litičnih vprašanjih. Opozoril je Pašiča na veli- ko razburjenje, ki je zavladalo med katoliča- ni radi kulturno-bojnih predlogov v ustavnem odboru.

DR. BALTIC NA POTU V LJUBLJANO.

Belgrad, 24. (Izv.) Novi deželni predse- dnik za Slovenijo dr. Baltić je bil včeraj spre- jet od Pašiča. Danes je odpotoval v Ljubljano, da prevzame svoje posle.

SEJA USTAVNEGA ODBORA.

Belgrad, 24. febr. (Izv.) Današnja sejo ustavnega odbora je otvoril predsednik dr. Ninčić ob pol 10. uri dopoldne. Pri- čela se je razprava o členu 15. ustave, ki govori o združevanju in zborovanju. V de- bato so posegli: komunist Sima Marko- vič, ki je zahteval svobodo združevanja in zborovanja, radikalec Vujičić, ki je iz- javil, da ni zadovoljen s predloženim na- črtom. V imenu Jugoslovanskega kluba je govoril dr. Dulibić, da ta člen, ki govori o najvažnejših pravicah državljanov, ne da- je nobenih garancij za svobodo zborova- nja. Zahteva, naj bodo shodi, na katere se osebno vabi, prosti naznanila. Izjavlja, da je nujno potrebna korektura besedila tega člena. Govorili so še dr. Pavičić (Na- rodni klub), Miladinović (rad.), Jovan Jo- vanović (zemljoradnik), Pavlović (kom.), Kurbežević (muslimani) in dr. Laza Mar- ković. Pri glasovanju je bil člen 15 sprejet s 35 glasovi.

Nato so prešli k razpravi o členu 16, ki govori o šolstvu. Govorili so Avramo- vič, dr. Žerjav, Radonić (rad.), Karabego- vič, Sušnik in Kurbežević. Poslanec Su- šnik je v svojem govoru izrazil svoje za- čudenje, da je v tem členu tako važna za- deva odpravljena s par besedami. V na- daljnem govoru je razpravljal o važnosti vzgoje in izobrazbe. Država mora tako urediti šole, da odgovarjajo svetovnemu naziranju staršev. Po govoru poslanca Su- šnika se je debata odgodila na jutri. Po- poldne se je sestel redakcijski odbor, da priredi besedilo tega člena.

MUSLIMANI PRI PAŠIČU.

LDU Belgrad, 24. februarja. (ZNU) Danes je g. Pašič pozval muslimanski klub, naj pošlje k njemu svoje zastopnike v svr- ho dogovorov radi podpiranja vlade pri ustavnem načrtu. Na ta poziv so prišli štirje muslimanski poslanci in razpravljali z g. Pašičem o notranji ureditvi države in o muslimanskih zahtevah, ki se tičejo ustave. Razgovori so bili bolj informativnega zna- čaja. Kakor se doznava, sporazum še ni dosežen. V soboto se sestane plenum mu- slimanske parlamentarne organizacije, da konkretizira svoje zahteve. Vsi člani kluba so poklicani v Belgrad. O vstopu muslima- nov v vlado, še niso govorili, ker g. Pašič ni pristal na avtonomijo Bosne in Hercego- vine z lastnim deželnim zborom, ki bi imel pravo legislative, kakor to zahtevajo mu- slimani. Omenjena konferenca je trajala tri ure. Nadaljevala se bo še ta teden, ko klub naznani svoje konkretno stališče.

ZEMLJORADNIKI.

LDU Zagreb, 24. februarja. (ZNU) »Riječki« priobčuje iz Belgrada, da bo imel zemljoradnički klub 1. marca plenarno se- jo, na kateri bo padla odločitev o dekla- raciji glede podpiranja vlade pri sprejetju ustave.

LDU Belgrad, 24. februarja. (ZNU) Danes popoldne se bodo vršila z Zemljo- radniškim klubom pogajanja o vladnih pro- tipredlogih. Jutri se bodo razgovori nade- ljevali. Kar se tiče tega, da bi zemljorad- niki podpirali vlado, se nazori cepijo. Kon- čna odločitev tega pade na pojutrnji ple- narni seji kluba. Čujejo se verzije, da preti klubu formalni razkol, ker je večina članov z ustavnim načrtom nezadovoljena.

PROFESORJI PRI REGENTU.

LDU Belgrad, 24. februarja. (ZNU) Prestolonaslednik regent je včeraj sprejel v avdijenci profesorje poljedelske, medi- cinske in teološke fakultete belgrajskega vsučilišča.

VPRAŠANJE HRVATSKEGA BANA.

Belgrad, 24. (Izv.) Vlada se še ni odlo- čila glede izpopolnitve mesta hrvatskega bana, ker radikali nečejo pristati na demokratske didate.

LIKVIDACIJA MINISTRSTVA PREHRANE.

LDU Belgrad, 23. februarja. (ZNU) Kakor se je že poročalo, se v smislu skle- pa ministrskega sveta prične v kratkem z likvidacijo ministrstva prehrane. V to svrhu se sestavi komisija iz zastopnikov ministrstva za trgovino, za socialno politi- ko, za poljedelstvo in za finance. Od dose- danjih oddelkov prehranjevalnega minist- rstva ostane še oddelek za javno pomoč, ki pride pod ministrstvo za socialno politiko. Kar se tiče oddelkov ministrstva za pre-

hrano v Zagrebu, Ljubljani, Novem Sadu, Sarajevu, Splitu in Cetinju, se ti oddelki takoj razpustijo.

KONGRES NOVINARJEV V SARAJEVU.

LDU Sarajevo, 24. febr. (ZNU) Po- sebni novinarski odsek se intenzivno bavi s pripravi za kongres novinarjev v Sa- rajevu. Došli gosti bodo nastanjeni po ho- telih v Ilidžu, ki jih je zdravstveni odsek de- ž. vlade dal na razpolago. Kongres bo svečano otvoren v veliki dvorani mestne posvetovalnice. Mestna občina priredi no- vinarijem banket.

AKADEMSKA OMLADINA MED SEBOJ.

LDU Zagreb, 24. febr. (ZNU) Danes se je imela tu vršiti skupščina akademske omladine radi volitev delegatov za inter- nacionalni dijaški kongres v Pragi. Skup- ščina se ni mogla vršiti, ker skupina ko- munistov pod vodstvom narodnega poslan- ca Miljuše, katero so podpirali nekateri frankovci, zaedničarji, Radičević in repub- likanci, ni pripustila nikomur besede. Skupščina je bila na to odgodena na ne- deljo. Komunisti so utemeljevali svoje po- stopanje s tem, da ni treba buržujske di- jaške internacionale, ker imajo oni svojo lastno, dalje, da delajo v odgovor na vlad- no naredbo proti komunistom.

KULTURNI BOJ NA ČESKEM.

Praga, 24. (Izv.) V zadnji seji senata na- rodne skupščine je hotel kulturni odsek spravi- ti na dnevni red dve resoluciji, od katerih prva zahteva ločitev cerkve od države, druga pa ločitev bogoslovnih fakultet od vsučilišča. V današnji seji senata sta bili resoluciji od- stavljene z dnevnega reda.

POGAJANJA RADI ZAPADNE OGRSKE.

Dunaj, 24. (Izv.) Pogajanja med Avstrijo in Mažarska radi Zapadne Ogrske so dospela na mrtvo točko. Pogajanja so se prekinila in se bodo nadaljevala konec prihodnjega tedna v Budimpešti.

ČESKO-RUMUNSKA TRGOVINSKA PO- GODBA.

Praga, 24. (Izv.) Češko-rumunska trgo- vinska pogajanja so se včeraj ugodno končala. Rumunska delegacija je danes odpotovala iz Prage v Bukarešto.

LESNA BANKA.

Dunaj, 24. febr. (Izv.) Tu se je ustanovila avstrijska lesna banka s kapitalom 200 mili- jonov kron.

MEDNARODNA SOCIALISTIČNA KON- FERENCA NA DUNAJU.

LDU Dunaj, 24. febr. (DunkU) V da- našnji seji mednarodne socialistične kon- ference se je pričela generalna debata o poročilu dr. Adlerja (Metode in organiza- cija razrednega boja). Skoro vsi govor- niki so se zavzemali za mednarodno de- lovno skupnost socialističnih strank. Za- stopnik revolucionarnih socialistov Rusije Šrajder je trdil, da je popolnoma napačno misliti, da predstavlja terorizem neizogib- nen sestavni del sovjetske moči in je želel, da se da socialističnim državam oblika sovjotov. Crispian (neodvisna socialistična stranka Nemčije) je izrazil prepričanje, da si pri prehodu iz gospodstva kapitalizma k socializmu ne bo možno izogniti dikta- turi, ki obstoja iz najboljših socialistov, in ki postopa po naročilu proletariata ali od- ločujočih slojev proletariata. Ta diktatura ne pomenja strahovlade, temveč smoteno delo. Dr. Topalović (Belgrad) je polemiziral proti mnenju delegata Šrajderja, ki želi uveljaviti sovjetje. On želi, da se v nameravano resolucijo sprejme namesto izraza »delovno ljudstvo« izraz »proletari- at« in da se tam obrazloži, da morejo biti dani pogoji za udejstvovanje socializma le tam, kjer ni le govora o katerikoli večini, temveč o večini proletariata kot organizi- ranega, socialistično discipliniranega raz- reda. Opozarjal je na neugodno stanje so- cialnih demokratov v malih državah, ka- kor v Jugoslaviji, in je označil za potrebo, da se osnuje cela vrsta novih delovnih skupin, ki bodo enotno postopale. Ta mi- sel se bliža socialistični federaciji. More se ustanoviti balkanska federacija, ki bi segala do Dunaja. Govornik je želel, da se tudi ta predlog zabeleži v resoluciji. On ni za to, da se vzame pravica vsem me- ščanskim slojem in nastopa proti temu, da se je držati brezpogojno določenih oblik, kar bi posebno v malih državah razoro- vplivalo. Shinwell (Glasgow) je omenil, da je naloga kongresa, da se zedinijo vsi živ- lji razrvanega mednarodnega delavskega pokreta. Neodvisna angleška delavska stranka ne želi soditi Rusije in meni, da si morejo Rusi svojo državo sami vzpostavi- ti, dokler ne puste, da jim pridejo do ži- vega pustolovske imperialistične vlade. Govornik je zahteval pravico samoodloče- vanja za delavstvo vsega sveta. Kunfy (Mažarska) je priznal, da je bila uvedba sovjetske diktature na Mažarskem velika napaka, ker ne zadošča le volja za revo- lucijo, ako niso za to dani pogoji. Nastopil je proti uvajanju komunistično boljševičkih metod na proletarijat zapadne Evrope.

Faure (Pariz) je govoril o razkolu in ne- edinosti francoskih socialistov in o posledicah stavke. Nastopil je odločno za enot- nost proletariata. Problemi mirovnih po- godb v Versaillesu in St. Germainu se ne dajo rešiti z resolucijami, temveč s skup- nim nastopanjem. Abramovič, zastopnik socialistične demokratske stranke Rusije (menševik), je oporekal, da bi bil sovjetski sistem edino sredstvo, s katerim more proletarijat doseči moč. Sploh pa prvi no- silci sovjetske ideje niso bili boljševiki, temveč menševiki in boljševiki so bili oni, ki so se leta 1905. borili proti sovjetski misli. Grimm (Švica) je dejal: Pri ustano- vitvi nove internacionale moramo zahte- vati, da mednarodna razredna solidarnost delovnega ljudstva daleko prekaša na- rodno solidarnost. Seja se je nato zaklju- čila in se nadaljuje jutri.

KONČNI IZID VOLITEV V PRUSKI DEŽELNI ZBOR.

LDU Berlin, 23. februarja. Po urad- nih preštetvah bo imel novi pruski deželni zbor 428 poslancev, in sicer socialno-de- mokratska stranka Nemčije 114, centrum 81, nemško-demokratska stranka 26, nem- ško-nacionalna ljudska stranka 75, neod- visna socialno-demokratska stranka Nem- čije 29, nemška ljudska stranka 58, zdru- žena komunistična stranka 30, nemško- hanoverska stranka 11 in gospodarska stranka nemškega srednjega stanu 4 po- slance. — Katoličani so druga najmočnej- ša stranka v Prusiji.

DOGOVOR MED FINSKO IN RUSIJO.

LDU Pariz, 24. februarja. (Havas) »Echo de Paris« javlja iz Helsinkija: Ja- panska misija v Revalu je doznala, da je bila podpisana vojaška konvencija med zastopniki finske vlade v Moskvi in sovjets- ko vlado. Po tem dogovoru sta obe državi obvezani, pomagati druga drugi zoper vsa- kega sovražnika.

BORZA.

LDU Zagreb, 24. februarja. (ZNU) Deviz: Berlin 244.75—245.25, Italija 545 —546, London 575—578, New York 147—0, (ček) 144—146, Pariz 1075—1080, Pra- ga 188.25—190, Švica 0—2490, Dunaj 21.10 —21.20. Valute: Dol. 144—144.25, avstrijs- ke krone 22—23, rublji 0, francoski fran- ki 0—1060, napoleonondori 488—490, nem- ške marke 238—242, rumunski lei 195—195, italijanske lire 532—544, českoslova- ške krone 175—178.

Turistika in sport.

Cojzova koč na Kokrskem sedlu je za- tvorjena, ker je pošlo že vse kuriivo, ki je bilo pripravljeno za zimski obisk. Zato tura na Kokrsko sedlo do otvoritve sezone ni pripo- ročljiva, ker gori ni možno dobiti drv. — Ko- ča se je zatvorila, ker so neki obiskovalci ob- žgali že par klopi v koči, kar je vsega obso- janja in obžalovanja vredno.

Cerkveni vestnik.

c Jos. Sicherl: »Velikonočne pesmi«. III. izboljšani natis, se dobe še pri skladatelju v. Žužemberku.

c Veličastno katoliško svetišče v Washing- tonu. Ameriški katoličani so že pred trideset- leti sklenili sezidati v Washingtonu veli- častno narodno svetišče, posvečeno Brezma- dežni. Začeli so izdajati list »Salve Regina«, ki naj bi to misel propagiral širom Amerike in ji pridobil prijatelje in podpornike. Leta 1914. se je za uresničenje te misli zavzel Pij X. v svojem pismu na kardinala Gibbonsa in po- slal v ta namen večjo vsoto. Tudi Benedikt XV. je lani priporočil Američanom, naj se lo- tijo zgradbe. Bodoče katoliško svetišče naj po veličini in krasoti prekaša vse druge cerkve v Ameriki. Zgradili jo bodo poleg katoliške uni- verze, katere upravni svet je jeseni 1919. skle- nil, da se sedaj končno začne z zgradbo kripe. Temeljni kamen je položil kardinal Gibbons ob asistenci kardinala O'Conella iz Bostona in apostolskega delegata Bonzana ter ob nav- zočnosti 60 škofov. Zastopan je bil dalje di- plomatični zbor državne oblasti in množične- vilni redovi in zavodi širom Amerike. Iz na- črta novega svetišča navedimo nekaj podrob- nosti:

Kupola romanske zgradbe bo visoka 254 čevljev, stolp 385 čevljev. Glavni oltar, ki se bo zgradil zgolj s prispevki ameriške katoliške duhovščine, bo obdajalo 40 stranskih oltarjev. Petnajsteri najbližji oltarji bodo posvečeni ro- novenskim skrivnostim. Zgornja cerkev dobi sliko Brezmadežne po Murillu iz mozaika, ki je papežev dar, dočim bo glavni oltar kripe posvečen Katakombski Materi božji. Temu pri- merno bo tudi vsa ostala kripa soglašala ko- likor najbolj mogoče s podobo rimskih kata- komb ter bo okrašena s posnetki znamenitih Marijinih slik v katakombah, bodisi v barvah, bodisi v mozaiku. Sredi kripe se bo dvigal posnetek Marijinega stebra, ki ga je dal po- staviti Pij IX. na Piazza di Spagna v Rimu v spomin proglašanja dogme o brezmadežnem spočetju. Stroški cele zgradbe so proračunani na več nego 5 milijonov dolarjev; od tega od- pade en milijon na sam presbiterij. Kripa ima biti v treh letih dovršena.

Komaj je bil položen temeljni kamen, so že začeli pritekati darovi. Poleg denarja je pri- hajalo toliko draguljev in zlatenine, da je bilo

treba v svrhu shrambe nabaviti dve jekleni skrinji. Med darovi so otroški prstani in brljantni nakiti bogatih dam, spominski novi veterani in srebrna svetinja, ki jo je nosil ubog delavec kot edino dragocenost na vratu. Veliko plemenitih kovin je bilo darovanih za izdelavo svetih posod. Eden je daroval v zahvalo za kako prejšnjo milost, drugi si je hotel z darom milost izprositi, tretji je daroval v spomin dragih pokojnikov. Mnogo darov je prišlo od sorodnikov in svetovni vojni padlih vojakov. Seznam darovalcev obsega dosedaj imena nad 60.000 oseb.

Dijaški vestnik.

d Osrednji odbor Slov. dijaške zveze ima danes ob 20. uri v lokalni »Danice« v Akademskem domu važno sejo. Prisotnost vseh tovarišev odbornikov je nujno potrebna. — Predsednik.

d Sekretarji S. S. ima danes ob pol 3. uri važno sejo v Akademskem domu. Prosim tovariše poverjenike »Razor«-ov, da se seje zanesljivo udeležijo. Načelnik.

Prosveta.

pr Zveza dramatičnih odsekov na znanja vsem udeležnikom režiserskega tečaja, da lahko dobijo izkaznice o udeležbi tečaja. Kdor želi, da se mu izkaznica pošlje, naj pošlje 5 K v znakmah.

pr I. S. Bachov pasijon po sv. Matevžu. Priprave za izvajanje pasijona so v polnem tiru. Prošli teden so bile skušnje za vsak zbor posebej, prihodnji teden se prično skušnje za oba zbora skupaj. — Ta Bachov pasijon je največja in največja skladba resnobne vsebine in zahteva ogromen aparat; namreč dva mešana zbora, dva samostojna orkestra, osem solistov in orgle. Radi obsežnosti se bo umotvor izvajal dva večera, in sicer I. del 15., II. del 16. marca ob pol 6. uri zvečer v franciški cerkvi. Kot solisti bodo sodelovali naši najboljši pevski umetniki.

pr Gostovanje »Hudočevnega Teatra«. Clani umetniške gledališča se vrnejo 28. t. m. z Blede v Ljubljano. Gostovali bodo 1. in 2. marca. Na Blede se vsi izborni počutili in so polni hvale in navdušenja za naše lepe kraje. Čas počitka so obenem porabili za ponovitev Gorkge drame »Na dnuc«, ki jo bodo pri nas igrali 2. marca. Gospa Germanova je zbolela in na »Literarnem večer« ne bo sodelovala. Spored »Literarnega večera« je ta-le: 1. del. A. P. Čehova inscenirane povesti: 1. Dobri konec, izvajata: E. P. Skušnjak in M. M. Tarhanov. 2. Pozabili, izvajata: V. I. Vasiljev in N. A. Pavlov. 3. Kirurgija, izvajata: N. O. Massalitinov in M. M. Tarhanov. II. del. 1. A. P. Čehov: Povest gospoda N. N. izvajata O. L. Čehova. 2. Maupassant: Pristan, inscenirana povest, izvajata: V. G. Orlova in P. A. Bakšev. 3. Leonid Andrejev: Anathema, Prolog, izvajata V. I. Kačalov III. del. 1. London: Nenravna ženska, inscenirana povest, izvajata: V. G. Orlova in I. N. Bersenjev. 2. Ibsen: Brand, monolog, izvajata V. I. Kačalov. Zasedba Gorkge drame »Na dnuc« je, kakor smo že poročali, skoraj popolnoma moskovska. Igrajo: Kostiljova — Pavlov, Vasiliso — Greč, Nataša — Orlova, Medvedjeva —

Komisarov, Vasko Pepla — Bakšev, Klešča — Bersenjev, Ano — Litovceva, Nastjo — Čehova, Kvašnjo — Skušnjak, Buhnova — Sarov, Satina — Massalitinov, Akterja — Aleksandrov, Barona — Kačalov, Luko — Tarhanov, Aljoško — Vasiljev, Gušavca — Orlov, Tatarina — Astarov. Vstopnice za oba večera se dobe pri dnevni in večerni blagajni v opernem gledališču.

Gospodarstvo.

g Obrtnikom. Slovensko obrtniško potrebuje kot vsak drug stan duševne hrane, ki jo najde gotovo v glasilu »Jugoslovanski Obrtnik«. Zadržna številka je polna zanimivih člankov. Evo glavnih: »O, ti časi!« razkriva žalostno stanje, velikokrat neutemeljeno pritiskanje državnih oblasti na obrtnika, ki se mu itak že rane šibijo pod velikansko težo neznosnih bremen; kaže na nečrno, sedanjim časom neprimerno politiko. Razmotriva pa tudi druge svoje krivice in okoliščine, ki omejujejo obrtni razvoj. — »Delovanje urada za pospeševanje obrti v Ljubljani« kaže zasluge, ki si jih je omenjeni urad pridobil za obrtništvo. »Davek na poslovni promet« je zelo važen članek, ki je skoraj samo izveček tozadavne objave v »Uradnem listu«. Vsebinsko bi moral poznati vsak obrtnik, ki se zanima za svoj obrt in podjetje; kaže ti v glavnih potezih kdaj, kje in kako si prizadej pri zloglasnem davku. — »Kaj pa to« kaže v posebi luč propadanje velikopoteznega smisla za razvoj naše obrti; osvetljuje vzrok današnje brezposelnosti, iz katere izvira toliko in toliko gorja. To so najvažnejši članki. Ne manjka pa manjših notic, resolucij in strokovno poučnih vestil. »Razno« ti nudi vse manjše važnosti, ki se gode pri in okoli nas in ki se tičejo več ali manj obtrnega stanu. Kot je »Doma ljubje«, tako bi moral biti »Jugoslovanski Obrtnik« udomežen v vsaki obrtniški hiši. Celoletna naročnina znaša samo 24 kron. Glasilo izhaja vsak mesec enkrat. Naročite se pri upravi glasila v Pražakovi ulici št. 3 v Ljubljani.

g Kultura tobaka v Sloveniji. Prijav za kulturo tobaka prispelo je do 23. februarja tukajšnji tobačni tovarni iz 29 občin, ki so priglasile 160 sadivev s 450.000 sadikami, kar odgovarja približno 20 orolov zemlji. Z začetkovjem beležimo, da je do sedaj prispelo največ prijavi iz Stajerske. Manj zadovoljive so prijave iz Dolenjske in Prekmurja. Morebiti popravijo to prijave v prihodnjih dneh. Opozarjamo pa, da se prijave za sajenje tobaka morajo zaključiti in tovarni v Ljubljani doposlati do konca tega meseca. Opozarjamo nadalje, da se bo vsak nasad tobaka, ki ne bo prijavljen in oblastveno dovoljen, uničil in bo lastnika zadela visoka kazen. To velja tudi za najmanjše število sadik. To se opetovano razglasa, da ne bo pozneje pravnih izgovorov. Interesente opozarjamo, da se bodo tobačni nasadi zavarovali zoper nastalo škodo po toči. Način zavarovanja bo na kratko opisan v navodilu, ki ga vsebuje dovoljenje, ki ga dobi vsak prijavitelj sadivev. Veščak za tobačno kulturo je že izbran in nastopi v kratkem svojo službo v Ptuj. Njegova naloga bo letos, da praktično poučuje producente na licu mesta o vseh fazah tobačne kulture.

g Tržne cene živine na stajmih Hrvatske in Slavonije od 8. do 15. februarja 1921. (Cene v kronah za kilogram žive vage.) Zupani: Lika-Krbava: volji 14—16, bikji 9—13, krave 12—14, junice 12—16, teleta 16—21, ovce 16—18, koze 14 do 16. Meduša-Reka: volji 14—17, bikji 10—14, krave 10—16, junice 12—16, teleta 18—24, ovce 16—18, koze 14—16. Zagreb: volji 14—20, bikji 12—16, krave 11—16, junice 12—16, teleta 19—21, svinje deb. 29—34, svinje mrš. 30—40. Varaždin: volji 14—17, bikji 9—14, krave 9—15, junice 12—16, teleta 15—18, svinje deb. 28—32, svinje mrš. 30—40. Bjelovar-Križevci: volji 14—20, bikji 13—16, krave 10—16, junice 12—16, teleta 16—20, svinje deb. 26—30, svinje mrš. 28—36. Požega: volji 14—16,

biki 13—15, krave 12—15, junice 14—16, teleta 15—18, svinje deb. 26—30, svinje mrš. 28—34. Virovitica: volji 14—18, bikji 10—15, krave 10—15, junice 12—16, teleta 16—20, svinje deb. 26—30, svinje mrš. 28—36. Srem: volji 14—17, bikji 12—15, krave 12—15, junice 12—15, teleta 18—20, svinje deb. 25—30, svinje mrš. 28—35.

g »Petovci« usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj se je ustanovila na ustanovnem običnem zboru dne 14. t. m. Tako se je izvršila prenosna dosedanja družbe z omejeno zavezo »Prva jugoslovanska tovarna za usnje in čevlje na Bregu pri Ptuj« v delniško družbo. Podjetje je popolnoma nacionalizirano, ker je v smislu predpisa ministrstva za trgovino in industrijo inozemski kapital udeležen samo 25 %. V upravni svet so bili izvoljeni sledeči gg.: Dr. Ivan Fermev, odvetnik v Ptuj kot predsednik, ravnatelj Alojzij Tykač in komercialni svetnik Anton Jurca kot zastopnika Ljubljanske kreditne banke, ravnatelj C. Tomas in Lovro Petovar, veleposelnik v Ivanjkevič kot zastopnika Mariborske eks-komptne banke, ravnatelj Antič za Hrvatsko trgovsko banko v Zagrebu, dalje dr. Marko Ettinger, odvetnik in podjetnik na Dunaju, zaeno podpredsednik, Franjo Čuček, Konrad Fürst in Franc Hutter, veletrgovci v Ptuj. V nadzorstvo so se volili gg.: Josip Pirich in Franc Potonik, usnjara v Ptuj, dirigent podružnice Ljubljanske kreditne banke A. Matevžič in Aleksander Ussar, računski svetnik in posestnik v Ptuj. Delniška glavica znaša 10.000.000 kron, ki se poviša vsled že podeljenega dovoljenja v smislu pravil pri prihodnjem izrednem običnem zboru na 25.000.000 kron. Ugotovilo se je, da se ta nova domača industrija po vsem lepo razvija. V polnem obratu je že tovarna za usnje, za gumaše, »orbice in fino galanterijo, ter se ravnekar prišla obratovati tudi tovarna za čevlje.

Ljubljanska porota.

Včeraj je vodil porotne razprave g. nadsvetnik Bulovec, volanta sta bila gg. nadsvetnik Žužek in svetnik dr. Skaberne, zapisnikar avskulant g. Vovk, obtožbe je zastopal dvorni svetnik g. Trezn.

Drugič preložena porotna razprava.

Ferdinand Kučera (zagovornik gosp. dr. Lukman) in Franc Zakotnik, (zagovornik g. dr. Stare) sta obtožena, da sta dne 27. junija 1920 oropala mizarja Ivana Moharja in mu vzela 8000 kron. Oba sta stala že meseca decembra 1920 pred poroto, toda razprava se je odgodila, ker se Mohorju valobilo ni dostavilo. Ker se tudi do današnje razprave ni poizvedelo, kje Mohar biva, se je razprava na predlog g. dr. Lukmana zopet odgodila. Kučera in Zakotnik sta ostala v preiskovalnem zaporu.

Tatvina na škodo »Samopomoči«.

Matijsa Domanjko iz Velike Nedelje je dne 11. avgusta 1920 v družbi Avgusta Oepka in Josipa Freeta ukradel »Samopomoči« 50 kg riža v vrednosti 1225 kron; začetkom decembra 1920 je skupno z Avgustom Oepkom ukradel Ivanu Kavčiču in Karolu Gregoriju 40 metrov celirja vrednega 1600 kron; dne 10. decembra 1920 Ivanu Kavčiču in Karolu de Gregorio 9 metrov sukna vrednega 2250 kron. Domanjka je zagovarjal gosp. dr. Tekavčič. Porotniki so na nje stavljeni vprašanja soglasno potrdili z utesnitvijo, da je povzročena škoda presegla 400, ne pa 4000 kron. Sodba: 4 mesece težke ječe.

Izpriden mladenič.

Rudolf Laber je varih Josipa S., katerega je opisal sodišče kot popolnoma izpridenega mladeniča. Ko meseca decembra 1920 ni imel denarja, je kot vajenes pri tapetniku Francetu Jagru izvalbil v trgovini Rudolfa Bunca na Gosposvetski cesti št. 7 blaga v vrednosti 2779 kron 50 vin, katero je prodal tapetniku Francetu Pucu in denar v štirih

dneih zapravlil. Dne 9. decembra je prišel S. v Jugoslovansko knjigarno v Ljubljani z listkom, glasečim se na ime knjigarja Antona Turka z naročilom, naj izroči knjigarno njegovemu vajencu 100 komadov koledarjev. Poslovodja Anton Lavrič je brez pomisleka izročil fantu 100 koledarjev v vrednosti 2325 kron. Polovico koledarjev je S. precej vzel rekoč, da bo po ostale koledarje prišel pozneje. Med potjo je prodal en koledar za 10 K ostalih 46 je nesel k Schwentnerju z namenom, da jih bo tam prodal, kar pa se mu ni posrečilo in so ga ga zaprli. Obtoženca S. je zagovarjal gosp. dr. Krisper. Mladi fant je odkritosrečno priznal, kar je storil. S. varih in stric se ni odpovedal pričevanju in je rekel: »Pričal bom in prisegel« Priča Puc je povedal, da je dal S. 770 kron za blago misleč, da ga je res S. prinesel iz Celovca, kakor mu je rekel. Varih in stric S. g. Lorber je bil zasiljan na lastno zahtevo. Povedal je, da je S. nepopoljšljiv. Imel ga je 18 mesecev v prišlini čelavnici, dal ga je v Gradec; toda kradel je kakor sraka. Dal ga je učiti knjigovodstva, pa je prodajal časopise in mu napravil 1700 kron doiga. Ko ga je hotel dati zopet v poboljševalnico, je šel S. sam k Jagru, ki ga je vzel, toda okradel je tudi Jagra. »Kakor sraka krad« je rekel gosp. Lorber, »celo meni je ukradel iz kredence poročni prstan. Lastno mater je okradel; lastna mati me je prosila danes, naj tukaj povem, da naj se fant strogo kaznuje, ker dela povsod dolgeve in se boji, da bo vse zapravlil.« Porotniki so na nje stavljeni vprašanja soglasno potrdili s pristavkom, da je znašala povzročena škoda nad 4000 kron. Sodba: 13 mesecev težke ječe

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Relativna vlaga v C	Nabo, vetrovi	Padavina v mm
23. 2. 21 h	740.7	0.7	1.1	jasno	—
24. 2. 7 h	748.3	— 5	—	jasno	—
24. 2. 14 h	746.8	4.6	1.1	jasno	—

Amerika in Amerikanci. Spisal župnik I. M. Trunk. Cena lepo vezani knjigi 110 K. — Občudovanje srečne in bogate Amerike je po končani svetovni vojni še naraslo. Veliko naših ljudi gre v Ameriko kot v obljubljeno deželo, kjer se cedi mleko in med. Pa ni vse zlato, kar se svetli! Trunkova knjiga nas izčrpano poučuje o vseh ameriških razmerah. Podaja nam prvotne posnetke, zgodovino in razvoj ameriških držav; slika nam mišljenje in strmljenje Amerikanca v vsej njegovi železni odločnosti in žilavosti. Najbolj pester je pa pojem sedanjega ameriškega življenja. Posebno pozornost posveča pisatelj v svojem delu življenju in uspevanju slovenskih rojakov, ki so si v Ameriki pridobili drugo domovino. Knjiga je tudi prekrasno opremljena s premočnimi slikami, tako, da zaveje v bravcu, ki se zatopi v čitanje, nekak pravcati ameriški duh. Cena knjige je z ozirom na njeno opremo in obsežnost izjemno nizka. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Kuharico iščem z letnimi spricvali, ki zna kuhati, pode lestiti (viki) ter opravljati druga hišna dela. Plača in oskrba dobra. Pick, Zagreb, Sudnička ul. 11. 699

Mrvo za govedo več tisoč kg proda, L. Pestator, St. Vid, pošta Lukovica. 697

Meblovano mesečno sobo v Ljubljani s solidno postrežbo išče za marec neki gospod. Ponudbe naj se izvolijo poslati na naslov: Ljubljana, pošt. predal številka 13. 696

Svalni stroj »Singer« se proda. Poizve se Krekov trg št. 11. 706

Sprejme prodajalka, dobra moč večša se prodajalka, korespondence, in učenka. Ponudbe na upravništvo št. 703.

Kontoristinja večjo strojepisja, slovenske in nemške stenografije ter srbohrvaščine išče v stalno službo tvrdka Vaso Petričič nasl. I. Samec.

Mlinsko kolo, novo 31 konjskih sil, v primeru 5 m, širokost 2 m, kakor tudi k temu pripadajoči gonilni deli, se ceno proda. »Bistra« valjni mlin Domžale. 680

Benzin-motor 10 PS proda T. Bora Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Polnišvo, posoda itd. Prodaja se vsak dan pop. ob 2. do 5. ure na Cankarjevem nabrežju 7 II.

Tordka »INDUS« (R. Poljak)

rabi nujno nekaj izurjenih

štepavic

za navadne čevlje. — Nastop takoj.

Razpisuje se služba organista in cerkvenika v Loškem potoku. Prejemki: prosto stanovanje in zemljišča za 2 govedi. Želi se združna izobrazba. Denarni prejemki po predgovoru. P.sma je pošiljati cerkvenemu predstojstvu Loški potok.

V Celju Stajersko, je napredoval velika dvonadstropna trgovska hiša z 6 trg. lokali na najbolj prometnem kraju. Ceno pove M. Ferlež, Zalec 100.

Sprejme se takoj

kontorist

zmožen strojepisja in knjigovodstva. Reflektira se na boljšo moč. Ponudbe na: Ljubljana, pošta predal 163.

POTNIKA

žitne in mlinske stroke, sposobnega, popolno dobro uvedenega v Jugoslaviji išče. Pismene ponudbe z navedbo zahtev na »NARODNA« mlinska in gospodarstvena industrija d. d. Zagreb.

kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih Naftomazilo, ki je brez duha in ne muze perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 15 kron pri TANKOCI, lekarna Ljubljana, Slovenija.

Nekaj lesa

jelkovega in smrekovega se boče na javni dražbi

prodalo dne 28. t. m. ob 2. popoldne. Župni urad v Jhanu pri Domžalah.

SENO

Graščina na Pragerskem proda deset vagonov prvovrstnega sladkega stisnjene sene in otave.

Vsled opustitve trgovine se proda

lepa trgovska oprava za špecerijsko trgovino,

kakor tudi

različno špecerijsko in kolonijalno blago

po izjemnih cenah. Ogleda se pri

Jos. Fabiani,

v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Naročalite »Slovenca«!

Za dnevno proizvajanje 2 vagonov kristalnega ledu urejeni

POGONSKI STROJI

TOVARNE LEDA

in sicer s 50 SP Elektro in 45 HP Dieselmotorjem v popolno razbijem stan u, radi drugega podjetja za prodati. — Poblize:

DIONICKA PIVARA, APATIN Bačka.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš presrečno ljubljani mož, oziroma oče, sin in brat

Alojzij Zaplotnik

posestnik na Letenicah

rojen 1. junija 1881, danes ob pol osmih zjutraj, previden s sv. zakramenti, v Leonišču, po kratki, mučni bolezni izdihnil svojo blago dušo.

Njegovo truplo prepeljejo jutri na dom na Letenice, odkoder se bo vršil pogreb v soboto dopoldne ob devetih. Nepozabnega rajnika priporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec v pobožno molitev.

Letenice, 24. februarja 1921.

Frančiška Zaplotnik roj. Mali soproga.

Stanko, Joško, Vinko, Vera in Francelj otroci.

Ivan oče.

Ivan, Ignacij, Karel bratje.

Frančiška sestra.

Pozor!

Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov, igel, modnih stvari, vezenin, finih žlic, rincev za čevlje, zapon, toaletnih stvari, čevljarskih potrebščin in orodja itd. Za obilen obisk se priporoča tvrdka Jos. Petelin, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Najnižje cene na drobno in na debelo

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah.

Delniška glavica K 50.000.000.

Rezerve K 45.000.000.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče

posle. Prodaja srečke razredne loterije.

Cekovni račun številka 10.509. — Brzojavni naslov:

Banka, Ljubljana. — Telefon št. 261 in 413.